

**OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
SECȚIUNEA B: LECTURĂ CA ABILITATE DE VIAȚĂ**

Etapa locală, 16 februarie 2019

Secțiunea gimnaziu – lector avansat, nivelul 2 – clasele a VII-a și a VIII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- Textul care depășește limita maximă de rânduri, în cazul în care aceasta este precizată, nu va fi luat în considerare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.
- Nu se acordă puncte din oficiu.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

50 de puncte

PESCĂRUȘUL JONATHAN LIVINGSTON

de Richard Bach

- fragment -

Era dimineață și un soare proaspăt strălucea în aur peste clipocitul mării domoale.

La o milă de țărm, o barcă de pescari legase prietenie cu apa, iar chemarea pentru Breakfast Flock* scânteiasă în aer până când apărură o mie de pescăruși care încercau, zvâcnind și zbatându-se, să obțină câteva firimituri de hrană. Începea o nouă zi de muncă.

Dar departe și singur, străin de orice barcă și țărm, Pescărușul Jonathan Livingston exersa. La trei sute de picioare înălțime, el își coborî picioarele palmate, își ridică ciocul străduindu-se să-și mențină, cu greutate, aripile într-un arc dureros. Acesta îi îngăduia să zboare nespuns de încet, și-acum el încetinise până ce vântul îi devenea doar o șoptă-n obraz, iar oceanul stătea neclintit sub el. Își îngusta ochii într-o concentrare cumplită, își ținea răsuflarea, își acorda aripile... încă... încă puțin. Penele i se zburliară, se afla în limită de viteză și căzu. [...]

Cei mai mulți pescăruși nu caută să învețe decât elementele de bază ale zborului – cum să ajungă de pe mal până la hrană și înapoi. Pentru cei mai mulți pescăruși, nu zborul contează, ci hrana. Dar pentru acest pescăruș, zborul era totul, nu hrana. Mai mult decât orice pe lume, Pescărușul Jonathan Livingston îi plăcea să zboare. [...]

– De ce, Jon, de ce? îl întrebă mama lui. De ce-ți vine atât de greu să fii la fel cu ceilalți din stol, Jon? De ce nu lași pelicanii sau albatroșii să zboare așa de jos? De ce nu *mănânci*? Fiule, ai ajuns numai pene și os!

– Nu-mi pasă că am ajuns numai pene și os, mami. Vreau să știu ce pot realiza în văzduh și ce nu. Atâta tot. Vreau să știu.

– Ascultă, Jonathan, i-a spus tatăl, nu fără blândețe. Iarna nu e prea departe. Bărcile or să fie puține, iar peștele de la suprafață va înota mai la fund. Dacă tot vrei să înveți, învață despre hrană și cum se obține. Povestea asta cu zborul e bună, nu zic nu, dar nu poți să te hrănești cu glisade**, o știi și tu. Nu uita că zbori ca să te hrănești.

Supus, Jonathan a încuviințat. Zilele următoare, a încercat să se poarte ca ceilalți pescăruși; a încercat, într-adevăr, țipând și luptând cot la cot cu Stolul, pe lângă diguri și bărci de pescuit, plonjând după resturi de pește și pâine. Dar nu a reușit deloc.

Nu are niciun rost, se gândea el, scăpând intenționat un mic hering, obținut cu multă greutate, drept în gura unui pescăruș bătrân și flămând care-l fugărea. Mai bine mi-aș petrece timpul asta învățând cum să zbor. Sunt atâtea lucruri de învățat.

N-a trecut mult și Pescărușul Jonathan Livingston era din nou singur, departe, pe mare, flămând, fericit, învățând.

Îl preocupa viteza și după o săptămână de exercițiu știa, despre viteză, mai multe lucruri decât cel mai rapid pescăruș în viață. [...]

Nu putea să se concentreze îndeajuns când își ridica aripile. De zece ori a încercat și tot de zece ori – zburând cu șaptezeci de mile pe oră – a explodat într-o masă involburată de pene, fără control, prăbușindu-se în apă.

Secretul, își spunea el apoi, ud learcă, este să-ți ții aripile nemișcate la viteze mari – să dai din aripi până atingi cincizeci de mile și apoi să le ții nemișcate.

A încercat din nou, de la două mii de picioare înălțime, rostogolindu-se în picaj, cu ciocul drept în jos, cu aripile întinse și nemișcate din clipa în care a depășit cincizeci de mile pe oră. I-a trebuit o forță teribilă, dar a izbutit. În zece secunde a atins peste nouăzeci de mile pe oră. Jonathan stabilise recordul mondial de viteză pentru pescăruși.

Dar victoria a fost de scurtă durată. În clipa în care a început redresarea, în clipa în care și-a schimbat unghiul aripilor, a căzut în același dezechilibru cumplit care, la nouăzeci de mile pe oră, l-a izbit cu puterea dinamitei. Pescărușul Jonathan a explodat între cer și pământ și s-a izbit de apa tare ca piatra.

Când și-a revenit era noaptea târziu, iar el plutea în lumina lunii pe suprafața oceanului. Aripile-i erau două bare zgrunțuroase de plumb, dar greutatea insuccesului parcă atârna și mai greu pe umerii lui. Își dorea, vlăguit, ca această greutate să-l tragă încet la fund, să pună capăt la toate.

Pe când se scufunda ușor, o voce seacă, stranie se ridică dinlăuntrul lui. N-am ce să fac. Sunt un pescăruș. Sunt mărginit prin însăși natura mea. Dacă aș fi învățat atât de multe despre zbor, aș avea în cap diagrame, nu creier! Dacă m-aș fi născut să zbor cu viteză, aș avea aripi scurte ca șoimul și m-aș hrăni cu șoareci în loc de pești. Avea dreptate tata. Trebuie să mă întorc iar acasă la Stol și să fiu mulțumit cu ceea ce sunt, un biet pescăruș mărginit. [...]

Hotărârea de a se comporta ca oricare alt pescăruș din Stol îl făcea fericit. Nu va mai avea nicio legătură cu forța care-l îndemnase să învețe, nu va mai cunoaște nici ispita, nici înfrângerea. Și era atât de bine să nu se mai gândească la nimic și să zboare prin întuneric către luminile de pe plajă.

Întuneric! Vocea seacă scrâșni alarmată. Pescărușii nu zboară niciodată pe întuneric!

Jonathan nu i-a dat ascultare. E atât de bine, își spunea. Luna și luminile care licăreau pe apă, aruncând mici reflexe de far în noapte, iar în jur atâta liniște, atâta nemișcare...

Coboară! Pescărușii nu zboară niciodată pe întuneric! Dacă ai fi fost născut să zbori pe întuneric, ai avea ochi de bufniță! Ai avea diagrame în loc de creier. Ai avea aripile scurte ale șoimului!

Acolo, în noapte, la o înălțime de o sută de picioare, Pescărușul Jonathan Livingston clipi. Dispăruseră toate, și hotărârile lui, și durerea.

Aripile scurte. Aripile scurte ale șoimului!

Iată răspunsul! Ce prost am fost! Am nevoie de niște aripioare minuscule, trebuie să-mi îndoi aripile și să zbor numai cu vârful lor! Aripile scurte! [...]

Jurământul de mai-nainte fusese uitat. Pierise odată cu vântul. Și totuși nu se simțea vinovat că nu se ținuse de cuvânt. Asemenea făgăduieli sunt pentru pescărușii de rând! Dar cel care a atins măiestria nu are nevoie de asemenea jurăminte.

Era viu, cuprins de un tremur de plăcere abia simțit, mândru că își stăpânea frica. [...]

Gândul l-a dus la triumf. Viteza maximă. Un pescăruș zburând cu două sute paisprezece mile pe oră! Era un record, cea mai mare clipă din istoria Stolului; și în acea clipă în fața lui s-a deschis o nouă eră. [...]

Când ateriză, pescărușii erau adunați în Consiliu; parcă se adunaseră mai de mult. De fapt, așteptau.

– Pescărușul Jonathan Livingston! În Centru!

Cuvintele Bătrânului vibrau de o adâncă solemnitate. În Centru însemna fie ocară, fie onoare. Când se alegeau cei mai importanți conducători ai pescărușilor, aceștia erau chemați în Centru pentru Onoare. Cu siguranță, se gândi el, Breakfast Flock a urmărit Recordul meu de azi-dimineață! Dar eu nu am nevoie de onoruri. Nu vreau să fiu conducător. Vreau doar să le împărtășesc experiența mea, să le arăt orizonturile care ni se deschid nouă, pescărușilor. Păși în față.

– Pescăruș Jonathan Livingston, spuse bătrânul, în Centru pentru Ocară, în văzul tuturor pescărușilor.

Parcă-l pocnise cineva-n cap cu o scândură. I se muiară genunchii, i se pleoștiră aripile, urechile îi țiuiau. Pentru ocară? Nu se poate! Și Recordul?! Nici nu-și dau seama ce spun! Nu au dreptate! Nu au dreptate!

– ...pentru cumplita sa nesăbuiță, intona vocea solemnă, pentru călcarea demnității și tradițiilor neamului pescărușilor...

A fi chemat în centru pentru ocară însemna alungarea din obște și exilarea pe Stâncile Îndepărtate.

– ...într-o zi, Pescăruș Jonathan Livingston, vei înțelege că orice nesăbuiță e fără rost. Viața este necunoscutul și incognoscibilul; noi am fost aduși pe lume ca să mâncăm și să supraviețuim cât mai mult.

Un pescăruș n-are dreptul să replice în fața Consiliului, dar vocea lui Jonathan se auzi:

– Nesăbuiță? Fraților! strigă el. Oare un pescăruș care descoperă și urmează un sens în viață, un țel mai înalt este nesăbuit? Mii de ani ne-am zbatut să obținem pește; acum rațiunea vieții noastre e alta – să ne desăvârșim, să explorăm, să fim liberi! Mai dați-mi o șansă, lăsați-mă să vă arăt ce am descoperit...

Stolul era parcă de piatră.

– Frația noastră a încetat! au intonat pescărușii într-un singur glas și, astupându-și solemn urechile, i-au întors spatele.

**Breakfast Flock* este numele prin care autorul indică organizarea stolului în vederea obținerii hranei de dimineață.

***glisadă* – zbor în care un avion înaintează înclinat pe o aripă, astfel încât să se apropie de sol parcurgând o distanță cât mai mică.

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Pescărușul Jonathan Livingston a ajuns numai pene și os din cauza:

- a) tatălui;
- b) timpului petrecut cu ceilalți pescăruși tineri;
- c) timpului petrecut cu zborul;
- d) bolii.

2. Pescărușul Jonathan Livingston era preocupat de:

- a) viteză;
- b) mâncare;
- c) joacă;
- d) stânci.

3. În fața Consiliului, pescărușii nu au voie:

- a) să mănânce;
- b) să replice;
- c) să fie cuminiți;
- d) să râdă.

4. Fragmentul care ilustrează scopul vieții pescărușilor este:

- a) „Jonathan stabilise recordul mondial de viteză pentru pescăruși”;
- b) „să ne desăvârșim, să explorăm, să fim liberi”;
- c) „ca să mâncăm și să supraviețuim cât mai mult”;
- d) „erau chemați în Centru pentru Onoare”.

B. (8 puncte: 1 punct pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

1. Jonathan Livingston încearcă să zboare cu aripile nemișcate.
2. Părinții discută cu Jonathan Livingston despre preocuparea lui.
3. Jonathan Livingston hotărăște să se comporte ca ceilalți pescăruși.
4. Pescărușul Jonathan Livingston își petrece toată dimineața zburând.
5. Consiliul îl alungă pe Jonathan Livingston.
6. Jonathan Livingston nu reușește să se ocupe doar de mâncare.
7. Pescărușul descoperă secretul pentru a atinge recorduri de viteză.
8. Jonathan Livingston are un moment de deznădejde.

C. (16 puncte: câte 4 puncte pentru răspunsul corect la fiecare cerință)

Răspunde, pe foaia de concurs, prin enunțuri, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizează motivele pentru care Consiliul îl cheamă în Centru pentru Ocară.
2. Explică secvența „De ce nu lași pelicanii sau albatroșii să zboare așa de jos”.
3. Transcrie două cuvinte care denumesc preocupările lui Jonathan Livingston.
4. Comentează, în cel mult 6 rânduri, sentimentele Pescărușului adus în Centru pentru Ocară, având în vedere semnificațiile următorului fragment:

„– Nesăbuiță? Fraților! strigă el. Oare un pescăruș care descoperă și urmează un sens în viață, un țel mai înalt este nesăbuit? Mii de ani ne-am zbatut să obținem pește; acum rațiunea vieții noastre e alta – să ne desăvârșim, să explorăm, să fim liberi! Mai dați-mi o șansă, lăsați-mă să vă arăt ce am descoperit...”

D. (18 puncte)

Redactează un text de cel mult 20 de rânduri în care să-ți exprimi opinia despre perseverență, ca modalitate de atingere a scopurilor. În redactarea răspunsului tău, vei formula două argumente prin care să-ți susții poziția în raport cu cerința dată, valorificând textul citat.

SUBIECTUL AL II-LEA

30 de puncte

Aurel Vlaicu s-a născut la 6/19 noiembrie 1882, la Bințiți, în județul Hunedoara. A avut de la o vârstă fragedă înclinații către tehnică, iar în școala primară din satul natal era cunoscut ca un spirit deosebit de inventiv, el reparând ceasornice și încercând să construiască mici mașinării „perpetuum mobile”.

În perioada liceului, Vlaicu a fost foarte preocupat de problema zborului mecanic, construind diferite mecanisme și modele de planoare. A urmat cursuri tehnice superioare la Viena și München, perioadă în care a elaborat proiectul unui avion. În anul 1908 a fost, pentru o scurtă perioadă, inginer la fabrica de automobile Opel din Russelheim.

Revine în țară în același an, în satul natal Bințiți, iar aici proiectează și construiește, un an mai târziu, unul dintre primele planoare românești, numit Vlaicu-1909, cu care efectuează mai multe zboruri demonstrative. În toamna anului 1909 se mută în București, fiind angajat ca inginer în cadrul Arsenalului Armatei, iar cu sprijinul acestuia începe construcția aeroplanului. Lucrând asiduu împreună cu muncitorii și cu alți ingineri, Vlaicu termină de construit la începutul lunii iunie 1910 aparatul cunoscut sub denumirea „Vlaicu I”.

Pentru prima dată a scos aeroplanul său pe câmp la 16 iunie 1910, dar cele două încercări de a-l ridica de la sol au eșuat (din cauza unei mici defecțiuni la motor, respectiv din cauza unei probleme ce privea comenzile aripilor aparatului).

A doua zi, la 17 iunie 1910, Vlaicu și-a scos din nou aeroplanul pe câmpul de la Cotroceni și, ajutat de prietenii săi, a pornit motorul aparatului. După două încercări nereușite în care a rulat fără să se înalțe, el se întoarce la grupul său de prieteni, explicând entuziasmat de ce nu reușise acest lucru.

Motivând faptul că nu acționase cum trebuie comenzile aparatului, Vlaicu face o nouă încercare. În zgomotul motorului, aeroplanul câștigă viteză și, după circa 40 de metri parcurși pe pământ, este văzut de toți cei prezenți cum se ridică în aer la 3-4 metri de sol, pe o lungime de 50 de metri, după care coboară ușor pe pământ.

Fericit că își realizase visul, Aurel Vlaicu avea să declare într-un articol intitulat „Impresii din văzduh”:

„Bucuria cea mai mare, însă, am simțit-o când am zburat pentru prima oară la Cotroceni. Nu m-am ridicat atunci mai sus de patru metri. Cu toate acestea, nici Alpii nu mi-i închipuiam mai înalți ca înălțimea la care mă ridicasem eu. Fiindcă patru metri erau atunci pentru mine un record formidabil, un record care îmi consacra mașina. Zburasem. Și asta era principalul.”

A doua zi după primul său zbor, gazetele vremii publicau senzaționala știre a zborului executat de primul avion românesc, inventat, construit și pilotat de un român.

În următoarele zile, Vlaicu a mai efectuat câteva zboruri cu aeroplanul său până într-o zi când, zburând la o înălțime mai mare ca de obicei, comenzile de manevrare ale aparatului s-au blocat, iar acesta a căzut, fiind puternic avariat. De acum, Aurel Vlaicu începe să gândească proiectarea și construirea unui nou model de aeroplan, și astfel a fost creată, în 1911, o variantă îmbunătățită – „Vlaicu II”. În 1912-1913 a proiectat avionul „Vlaicu III”, primul avion de construcție metalică din lume, pe care însă nu a mai apucat să-l construiască.

Aurel Vlaicu și-a pierdut viața în urma prăbușirii cu avionul Vlaicu II, lângă Câmpina, la 31 aug./13 sept. 1913, în timp ce încerca să treacă Carpații. A fost înmormântat la Cimitirul Bellu din București. La 28 octombrie 1948 a fost ales membru de onoare post-mortem al Academiei Române. Alături de Henri Coandă, de Traian Vuia și de alte nume celebre, Aurel Vlaicu poate fi considerat unul dintre precursorii aeronauticii moderne și unul dintre părinții aviației mondiale.

(Text preluat de pe <http://www.dozadebine.ro/aurel-vlaicu-si-primul-avion-romanesc-inventat-construit-si-pilotat-de-un-roman/>)

A. (16 puncte: câte 4 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, prin valorificarea textului citat:

1. Menționează două preocupări ale tânărului Aurel Vlaicu datorită cărora era cunoscut ca un spirit deosebit de inventiv.
2. Precizează orașele în care a urmat cursuri tehnice superioare.
3. Identifică și transcrie un enunț în care se subliniază încântarea că a reușit să zboare.
4. Comentează, într-un text de 6-8 rânduri, semnificația afirmației „*Fiindcă patru metri erau atunci pentru mine un record formidabil, un record care îmi consacra mașina*”.

B. (14 puncte)

Consideri că este posibilă dezvoltarea personală prin străduința de a inventa lucruri?

Motivează-ți răspunsul, într-un text de cel mult 20 de rânduri.

SUBIECTUL AL III-LEA

20 puncte

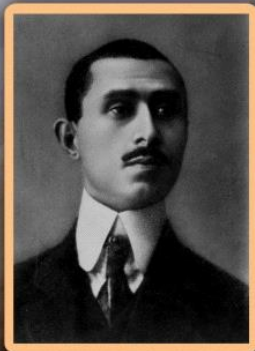
(Se vor acorda câte 2p. pentru cerințele 1-2, 6p. pentru cerința 3 și 10p. pentru cerința 4.)

Privește cu atenție afișul de mai jos, apoi răspunde, în enunțuri, la următoarele cerințe:

1. Precizează scopul pentru care a fost elaborat afișul.
2. Menționează organizatorul evenimentului.
3. Comentează, într-un text de cel mult 10 rânduri, afirmația *Aurel Vlaicu – zbor frânt*.
4. Redactează un eseu liber, de maximum 20 de rânduri, în care să evidențiezi relația dintre mesajul verbal și mesajul vizual.

**MUZEUL MILITAR NAȚIONAL
REGELE FERDINAND I**

Expoziția

**AUREL VLAICU
zbor frânt
1913 - 2013**

10 septembrie - 1 decembrie 2013

Parteneri media :

S.C. VERTICAL CALL POINT S.R.L.

MUZEUL MILITAR NAȚIONAL "FERDINAND I"
Str. Mircea Vulcănescu, 125-127, Sector 1, București
Tel. 021.319.59.04/103